Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri.
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse. Haasenstein & Vogler (Otto Maas). Heinrich Schalek. Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu insertiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 166. Brașovŭ, Vinerĭ 29 Iulie (10 Augustŭ) 1888.

Brașovŭ, 28 Iulie st. v. 1888.

O cestiune de mare importanță economică și financiară pentru Ardélŭ și Țéra ungurescă nelinișteșce în momentele de față mai alesŭ cercurile proprietarilorŭ, cestiunea *rĕscumpărărĭi regalielorŭ.*

Este de mare importanță resolvarea acestei cestiunĭ, pentru că se tractéză de preschimbarea unei averĭ, în cea mai mare parte privată, de vre-o două sute milióne florinĭ.

E vorba ca statulŭ sĕ devină proprietarulŭ regaliilorŭ și se nasce întrebarea, că în ce modŭ sĕ se facă rĕscumpărarea, ca sĕ nu sufere pagube proprietarii de pămêntŭ și așa destulŭ de îngreunațĭ cu sarcinĭ, carĭ aveau în regalii unŭ însemnatŭ isvorŭ de câștig.

In ministeriulŭ de finance din Pesta se sfătuesce de mai multe ḑile o comisiune asupra modalitățilorŭ cum ar fi sĕ se ducă la sfêrșit rescumpărarea regaliilorŭ. Proiectul ce'lŭ va stabili acéstă anchetă va fi apoi discutatŭ de guvernŭ și presentatŭ dietei.

Și până atuncĭ însĕ totŭ ce se scrie cu privire la viitórele mesurĭ intereséză cercurĭ estinse. După atâtea triste esperiințe, cei mai mulțĭ privescŭ cu îngrijire la soluțiunea memoratei cestiunĭ, și aicĭ, unde se tractéză de interese capitale materiale, nu este deosebire de naționalitate.

Organulŭ de frunte alŭ stângei estreme maghiare ḑicea mai deunăḑĭ, că „n'are încredere într'o bună soluțiune, pentru-că de unde șĭ-a pusŭ guvernulŭ mâna, șĭ-a luatŭ Dumneḑeu mila, mai alesŭ când e vorba de banĭ“.

Eată cum aprețiéză *„Sieb. d. Tagblatt“* importanța problemei ce are sĕ fiă resolvată de guvernŭ:

Deja de sĕptĕmânĭ se ținŭ conferința în ministeriulŭ de finance ungurescŭ asupra unei cestiunĭ financiare dintre cele mai importante, carĭ au ocupatŭ guvernulŭ și legislațiunea ungară dela anulŭ 1867. Cestiunea este de-o mare importanță nu numai de aceea, pentru că e vorba de unŭ substratŭ de avere de aproximativ 200 milióne de fl., ci cu deosebire din acea causă, că soluțiunea cestiunii taie adêncŭ în relațiunile de avere privată ale singuraticilorŭ posesorĭ de regalii.

Rĕscumpărarea regaliilorŭ însémnă atâtŭ, că statulŭ dă posesorilorŭ de pămêntŭ și comunelorŭ posesóre de regalii o despăgubire corespunḑĕtóre valorii regaliilorŭ, prin ceea ce statulŭ devine singurulŭ posesorŭ de regalii. Celŭ mai importantŭ regalŭ este fără îndoélă regalulŭ cârcĭmăritului, care se află în Transilvania de presentu mai multŭ în mânile proprietarilorŭ de pămêntŭ singuraticĭ, ale comunelorŭ și orașelorŭ. Prin rĕscumpărarea regalului, cârcĭmăritului, are sĕ aibă de aicĭ înainte numai esclusivŭ statulu dreptulŭ de a da licențe de cârcĭmăritŭ. Rĕscumpărarea acestui regalŭ pare însĕ necondiționatŭ necesară în urma legii celei nouĕ întroduse de curêndŭ asupra dării pe spirtu, care ia dela hectolitru de spirtŭ 35—45 florinĭ.

In fața importanții celei marĭ a acestei mesurĭ este necesarŭ sĕ cunóscemŭ punctele de vedere, de carĭ este condusŭ guvernulŭ în soluțiunea acestei cestiunĭ.

Conformŭ unei împărtășirĭ apróne oficiale, se trateză aci de două afacerĭ cu totulŭ separate una de altă. Va fi necesarŭ adecă în prima liniă, ca, probabilŭ printr'o lege separată, sĕ se pronunțe, că dela unŭ terminŭ anumitŭ, câtŭ sĕ póte mai apropiatŭ, eventualŭ chiar dela 1 Ianuarie 1889, numai statulŭ are dreptulŭ de cârcĭmăritŭ pentru tóte țĕrile corónei ungare, adecă numai lui sĕ-i stea în dreptŭ a da licențe pentru esecutarea acestui dreptŭ. După aceea o nouă lege independentă ar avé sĕ îngrijéscă de despăgubirea posesorilorŭ de regalii de până acum.

Statulŭ trebue prin urmare sĕ întrebuinţeze pentru despăgubire o sumă enormă. Până acum nu se scie cum va face acésta. In totŭ casulŭ ar fi de doritŭ, ca sĕ se aibă în vedere esperiențele amare făcute cu desărcinarea pămênturilorŭ și rĕscumpărarea dijmei vinăritului. Póte că statulŭ va esmite pentru posesorii de regalii unŭ feliu de obligațiunĭ de rĕscumpărarea regaliilorŭ după modelulŭ obligațiunilorŭ de desărcinarea pămênturilorŭ și rĕscumpărarea dijmei vinăritului.

Procesulŭ ilustratŭ printr'unŭ esemplu ar fi cam următorulŭ: Unŭ proprietarŭ de pămêntŭ primesce dela regaliile sale arêndate, după calcululŭ mediu alŭ celorŭ din urmă 6 anĭ fl. 1000. — Acestŭ productŭ de fl. 1000, capitalisatŭ cu 5%, ar da unŭ capitalŭ de fl. 20,000. Statulŭ ar da respectivilorŭ proprietarĭ obligațiunĭ de rĕscumpărarea regaliilorŭ în valóre nominală de fl. 20,000., dela carĭ proprietarulŭ ar puté tăia în fiecare anŭ cupóne de fl. 1000. — séu ar puté vinde aceste efecte totalŭ séu parțialŭ. Acum, décă statulŭ îngrijesce însușĭ de acéstă modalitate, séu o bancă înființată anume spre acestŭ scopŭ sub inspecțiunea și din ordinulŭ sĕu, cestiunea rĕmâne una și aceeașĭ în esența ei.

Conformŭ împărtășirii amintite guvernulŭ a doveditŭ intențiunea, eventualŭ de a vincula obligațiunile de regalii adecă de a interdice posesorilorŭ de regalii, a cărorŭ despăgubire o forméză aceste obligațiunĭ, sĕ șĭ-le vêndă înainte de decursulŭ unui timpŭ anumitŭ între 3 și 5 anĭ. Acéstă interdicere are de scopŭ a împedeca ajungerea obligațiunilorŭ pe piață în massă și astfelŭ a împedeca depreciarea lorŭ, séu ca numai capitalulŭ streinŭ cumpărătorŭ sĕ tragă folosulŭ din acéstă speculațiune. Fără îndoielă acéstă nealienare nu s'ar puté susținé pe mai multŭ timpŭ, căcĭ in acestŭ casŭ proprietarulŭ ar avé unŭ capitalŭ cu totulŭ vinculatŭ. Tocmai din acéstă causă însĕ statulŭ ar trebui sĕ îngrijéscă în acelașĭ timpŭ sĕ li se procure hârtiilorŭ acestora de rĕscumpĕrare seccesivŭ și sistematicŭ unŭ têrgŭ sigurŭ, unŭ cursŭ corĕspunḑĕtorŭ valorii intrinsece, respective sĕ se asigure pe câtŭ se póte.

Este de mare importanță, că óre statulŭ va fi condusŭ la emiterea acestorŭ obligațiunĭ și la calcularea rebonificărilorŭ de principii sănĕtóse, carĭ crută economia politică, orĭ mai multŭ de principii fiscale. In casulŭ din urmă procurarea unui nou isvorŭ de venitŭ pentru statŭ s'ar puté face numai prin ruina multorŭ esistențe singuratice și a multorŭ subiecte de contribuțiune, prin urmare ea ar fi in ultima analisă periciósă pentru statŭ însușĭ. De aceea trebue sĕ se facă pretensiunea, ca fiăcare posesorŭ de regalii sĕ-șĭ priméscă despăgubirea deplină ce i sĕ cuvine după dreptŭ. Mai departe trebue sĕ se îngrijéscă, ca posesorii sĕ-șĭ priméscă despăgubirea curêndŭ și sigurŭ pentru ca proprietarii prin trăgănarea de anĭ sĕ nu fiă silițĭ a face până la liquidațiunea finală datorii cum, durere, s'a întêmplatŭ la desărcinarea pămênturilorŭ. In fine trebue sĕ se facă dreptate și echitate atâtŭ în interesulŭ particularilorŭ, câtŭ și alŭ statului, pentru ca nicĭ o parte sĕ nu fiă păgubită prin abusŭ și rea credință.

Acésta are valóre cu deosebire pentru relațiunile din Transilvania, deórece regalulŭ forméză aicĭ mai multŭ o parte integrantă a proprietății imobile, prin urmare trebuesce determinatŭ în privința venitului sĕu prin valorea proprietății. Numai atuncĭ putemŭ înțelege însemnătatea și greutatea acestei transacțiunĭ naționalŭ-economice, când se ia dela proprietate, cu o valóre mai mică, cea mai mare valóre și acésta se lasă la disposițiunea noului proprietarŭ, căcĭ proprietățile rĕmase, ca d. e. edificii, birturĭ etc. șĭ-ar perde prin rĕscumpărare valórea lorŭ principală totalŭ séu în partea cea mai mare. La rĕscumpărare trebue decĭ sĕ prepondereze două puncte de vedere:

Unulŭ constă în aceea, ca sĕ se ia câtușĭ de puținŭ în considerare acéstă depreciare de valóre; celalaltŭ, ca la asignarea obligațiunilorŭ sĕ se procédă la bursă cu tótă cruțarea posibilă și cu pázirea de-o depreciare a acestorŭ obligațiunĭ, față cu averea familiară făcută mobilă.

Decă și întru câtŭ va fi voința și posibilitatea de a se ajunge de faptŭ prin vincularea memorată, scopulŭ din urmă, rĕmâne sĕ vedemŭ.

Diversitatea regaliilorŭ înăuntrulŭ Transilvaniei însășĭ, unde acestea suntŭ constituite cu totulŭ altfelŭ în așa numitulŭ fundulŭ regiu, de cum suntŭ în comitatele vechĭ și în Sĕcuime, eschide cu totulŭ întrebuințarea șoblanelorŭ și a mĕsurilorŭ uniformistice la rĕscumpărare, căcĭ altcum s'ar puté face nedreptățile cele mai strigătóre la cerŭ.

Datoria pressei este decĭ a atrage atențiunea la timpŭ asupra acestei împrejurărĭ, pentru ca persónele și corporațiunile interesate sĕ intervină însele la timpŭ pentru apĕrarea drepturilorŭ lorŭ, și anume cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ statulŭ după asertiunile remarcabile ale unei foi semi-oficiale nu póte lua asupră-șĭ rolulŭ unui *„bonus pater familias“* față cu averea singuraticilorŭ.

Indată ce se va aduce proiectulŭ guvernului despre rĕscumpărarea regaliilorŭ, ni-se ofere ocasiunea a ne forma o judecată mai exactă despre singuraticele mĕsurĭ proiectate și a lua o posițiune conformŭ acelora.

SCIRILE ḐILEI.

Nu de multŭ a rĕposatŭ în *Oravița montană* vredniculŭ Românŭ **Gavrilă Mileticiu.** Elŭ a lăsatŭ din frumósa lui avere prin testamentŭ: *o fundațiune de* 6000 fl. cu scopulŭ ca din venitulŭ acestui capitalŭ sĕ se ajutoreze vĕduvele române sĕrace din Oravița-montană. Afară de acésta a testatŭ sume mai micĭ pentru fundațiunea bisericei și a scólei gr. or. din Oravița-montană și din Oravița română, și pentru Reuniunea femeilorŭ române din Oravița — Etă celŭ mai frumosŭ monumentŭ ce și l'a redicatŭ însușĭ rĕposatulŭ prin fapta sa generósă națională. Dea Dumnedeu ca sĕ afle câtŭ mai mulțĭ imitatorĭ!

* * *

Ḑiarulŭ „Budapester Korespondenz“ scrie: „Legea cea nouă asupra impositului pe zacharŭ, cu deosebire însĕ legea asupra impositului pe spirtŭ, care întră în vigóre dela 1 Sept. a. c., înmulțesce așa de tare agendele de controlŭ ale organelorŭ respective din ministeriul de finanțe, încâtŭ ministrulŭ-președinte are sĕ îngrijéscă de o urcare corespunḑĕtóre a numĕrului acestorŭ organe. Acéstă *înmulțire a numĕrului finanțilorŭ* va face totŭ deodată posibilă înmulțire a cercurilorŭ de pază finanțistă unde pare necesară o arondare, anume în aceea direcțiune, ca un astfelŭ de cerc sĕ nu stea pe ținutulŭ a două comitate, după cum a fostŭ și este în cele mai multe locurĭ până acum. Ministrulŭ a și datŭ ordinațiunile și instrucțiunile relative și numĕrulŭ comisarilorŭ de finanțĭ superiorĭ de 15 se va urca cu 3, numĕrulŭ comisarilorŭ de 146 se va urca cu 27.

* * *

Din *Tohanulŭ vechiu* nĭ-se comunică, că Vinerea trecută o *grindină* a causatŭ marĭ pagube în sĕmĕnăturile aflătóre pe teritoriulŭ acelei comune. Mai vêrtosŭ au suferitŭ grâulŭ și sĕcara, carĭ erau apróape cópte și din carĭ a treia parte a fostŭ nimicită. Și mai mare pagube nĭ-se spune, că a causatŭ grindina cu acea ocasiune pe teritoriulŭ *Branului.*

* * *

Cu privire la *afacerea gimnasiului din Beiușŭ* diarele ungurescĭ rĕspândescŭ nisce faime triste, carĭ décă s'ar adeveri arŭ fi o nouă dovadă, că presiunile și terorisările celorŭ dela guvernŭ au ajunsŭ culmea lorŭ. Eată ce cetimŭ în „Koloszvar“ dela 7 Augustŭ: „Cestiunea insultărei stindardului din Beiușŭ, care produse sensațiă în tóte părțile țĕrei, — s'a aplanatŭ. Episcopulŭ Pavelŭ a suspendatŭ din oficiu pe 3 profesorĭ dela gimnasiulŭ superiorŭ din Beiușŭ. Unulŭ din acești profesorĭ este așa numitulŭ *Leșianu*, cu care era adusŭ în legătură individulŭ travestitŭ în haine femeescĭ; alŭ doilea este *Roșu*, care apróape de 25 de anĭ funcționéză ca profesorŭ, și alŭ 3-lea este Ioanŭ *Ardeleanŭ*, contra cărora asemenea s'au iscatŭ plângerĭ în temeiate pentru mai multe lucrurĭ parte vechĭ, parte mai nouĕ. In loculŭ acestorŭ profesorĭ episcopulŭ a pusŭ pe candidații de profesorĭ Fekete, Bulcŭ și Fersiganŭ.“

* * *

Erĭ a fostŭ condusŭ la mormêntŭ majorulŭ c. r. din regimentulŭ alŭ 2-lea garnisonatŭ în Brașovŭ *Fridericŭ Kleisser*, distinsŭ ca militarŭ harnicŭ și ca omŭ amabilŭ și inteligentŭ. Aflându-se în tabĕra dela Rĕsnovŭ, a fostŭ lovitŭ, când era sĕ se urce pe calŭ, de unŭ atacŭ de apoplexiă. — Redacțiunea fóii nóstre primi următorulŭ anunciu de mórte:

„Corpulŭ oficerescŭ alŭ regimentului de infanteriă Alexandru I alŭ Rusiei Nr. 2 anunță cu adêncă durere mórtea repentină a onoratului lorŭ cameradŭ, a

d-lui majorŭ c. r. *Friderich Kleisser*, posesorŭ alŭ medaliei de rĕsboiu, a semnului oficerescŭ de serviciu și a ordinului imp. otomanŭ Medjidie, care a reposatŭ în nóptea dela 6 spre 7 Augustŭ de asfixiă pulmunară. Inmormêntarea se face în 8 Augustŭ la 5 óre d. a. dela spitalulŭ militarŭ de aicĭ. Requiemulŭ se va ceti în biserica romano-cat. de aicĭ în 12 Augustŭ.

* *

Costulŭ drumului de ferŭ, pe timpul expoșiției, *dela Bucurescĭ la Parisŭ* a fostŭ fixatŭ deja printr'o convențiă la suma de *300 lei ducere și întórcere*, biletulŭ fiindŭ valabilŭ pe două lunĭ.

* *

„Figaro“ din Parisŭ anunță sub reservă, că cancelaria germană ar fi avisatŭ cabinetele din Roma și Viena, că o *înțelegere s'a încheiatŭ între Rusia și Germania*.

* *

Diaconulŭ Dr. Kind ținu în 18 Iulie a. c. în grupa academică a Schulvereinului germanŭ din Jena o prelegere despre „Amintirĭ de călĕtoriă în Transilvania.“.

* *

Cetimŭ în „Epoca“ din Bucurescĭ: „Corpulŭ tecnicŭ alŭ geniului dimpreună cu marele statŭ-maiorŭ lucréză actualmente cu mare activitate la lucrările pentru întărirea cu cupole a unorŭ trecĕtorĭ de pe fruntariele nóstre. In unele puncte chiar s'a începutŭ cărarea de materialŭ“.

Dela adunarea din Abrudŭ.

Abrudŭ, 7 Augustŭ 1888.

On. D-le Redactorŭ! In nr. trecutŭ alŭ „Gazetei“ v'am promisŭ, că voiu reveni asupra lucrurilorŭ întêmplate aicĭ cu prilegiulŭ adunării gen. a Asociațiunei transilvane pentru lit. r. și cult. pop. rom. și încă asupra concertului datŭ de frații Mureșenĭ, cu ajutorulŭ dómnelorŭ și domnilorŭ de-aicĭ și jurŭ.

Pe la 8 óre séra localitatea unde avea să se țină concertulŭ era așa îndesuită, încâtŭ nu puteai străbate. O mulțime numerósă de strĕinĭ am vĕdutŭ aicĭ, carĭ cu multă curiositate și neastêmpĕrŭ așteptau începerea concertului. A începutŭ corulŭ plugarilorŭ din Câmpenĭ cu piesa „Din depărtare,“ care a fostŭ bisată. Corulŭ acesta laudă, conducĕtorilorŭ sĕi, este binișorŭ arangiatŭ. După frenetice aplause a pășitŭ în fața publicului cu puternica-i voce de baritonŭ dlŭ Traianŭ Mureșianu în „Aria și Cabaletta“ din opera „Ernani“, și în „Mugurŭ mugurelŭ“ (solo baritonŭ). D-sa nĭ-a pusŭ în plăcuta posițiune de-a-i apreția după meritŭ talentulŭ musicalŭ, vócea-i simpatică, mlădiósă și pĕtrundĕtóre, și mai presusŭ de tóte espresiunea corectă și interpretarea acurată a piesei, precum am pututŭ constata și mai bine în duettulŭ „L'adio“ cântatŭ cu dómna Zoe Cirlea.

Dómna Cîrlea are voce dulce, mișcătóre și simpatică. Mai multŭ însĕ ca în tóte acestea a debutatŭ dl. Traianŭ Mureșianu în piesa „Intórcerea în țéră“. Aicĭ șĭ-a desvoltatŭ vocea în tótă plenitudinea.

Cu multŭ succesŭ au fostŭ esecutate piesele: „Dorule o dorule“ și „Trecuivalea“, curatŭ românescĭ.

Punctulŭ 9 din programŭ *a)* „Fantasie de concertŭ“ *b)* „Capriciu“ a fost esecutatŭ de d-lŭ I. Mureșianu. Așa cum au fostŭ predate aceste două composiții originale ale d-lui Mureșianu au produs în publicŭ o satisfacțiă și duioșiă generală. „Capriciulŭ“ în deosebĭ, analisatŭ după tóte regulele armoniei și artei, este unŭ mărgăritarŭ scumpŭ în literatura nóstră musicală, și pe cum l'a simțitŭ autorulŭ lui, l'a și interpretatŭ și predatŭ. Publiculŭ, care mare parte n'a avutŭ norocirea sĕ audă piese românescĭ, a rĕmasŭ însuflețitŭ și estasiatŭ de acéstă prețiósă lucrare. Dovadă cumcă d-lŭ I. Mureșianu a încătușatŭ și fermecatŭ inimile ascultătorilorŭ, fiă tinerĭ, fiă bĕtrânĭ, este și împrejurarea, că totdéuna a fostŭ rugatŭ sĕ repeteze piesele; ér veteranulŭ nostru publicistŭ G. Barițŭ i-a ḑisŭ: „Vei rĕmâne în inimile și mințile tuturora de pe aicĭ și depărtare totdéuna.“

Felicitămŭ pe d-lŭ I. Mureșianu de acestŭ succesŭ neașteptatŭ, și-lŭ felicitămŭ cu atâtŭ mai mai vîrtosŭ, că a sciutŭ în câteva ḑile sĕ improviseze un corŭ de dame și domnĭ, ce a cântatŭ nespus de bine. Dovadă că are dibăciă, putere și spiritŭ!

La órele jum. la 11 finindu-se concertulŭ, cu toții s'au depărtatŭ pe deplin mulțumițĭ cu acéstă serată musicală.

Nu e sală de jocŭ în Abrudŭ pentru un numĕr așa mare de public cum a fostŭ la balulŭ Asociațiunei, aici ținutŭ în 6 Aug. La 9 óre séra, la „Româncuța“ se 'nvîrtea o mare mulțime de óspețĭ în „Hora,“ frumosulŭ jocŭ românescŭ cu care s'a începutŭ balulŭ. Și era cu multŭ focŭ și inimă jucată hora acésta, cu multŭ focŭ și inimă pentru că costumulŭ naționalŭ românescŭ era fórte bine representatŭ. Abrudenii se potŭ mândri cu balulŭ acesta și se pot mândri pentru că era purŭ românescŭ, decumva câteva dintre cătrințe n'ar fi săritŭ și într'unŭ „csárdás“ scurtŭ și fără lecŭ de semŭ jucatŭ.

La balulŭ acesta a luatŭ parte elita societății românescĭ de aicĭ din giurŭ și din depărtare. Am vedutŭ aicĭ costumurĭ și toalete fórte frumóse, daună însĕ că, pre mică fiindŭ sala de jocŭ, n'au pututŭ fi așa arĕtătóre.

Petrecerea a ținutŭ până la 3 óre diminéța, când apróe întregŭ publiculŭ s'a depărtatŭ pentru-ca odihnindu-se puținŭ sĕ pótă face escursiune la „Detunata“. Timpulŭ însĕ se arată nefavorabilŭ, ceriulŭ dela 4 óre diminéța vĕrsă ploiă mereu.

Despre aceste escursiunĭ, décă se vorŭ pute face, voiu raporta într'o corespondență proximă. Ér în legătură cu cele ḑise în numerulŭ trecutŭ, voiu face o ochire generală peste întregŭ decursulŭ adunărei generale, și peste cele pertractate în prima și a doua ședință.

— **Horiță.** —

Corespondența „Gazetei Transilvaniei.“

Făgărașŭ, 26 Iulie st. v. 1888.

Onorate D-le Redactorŭ! Póte că onoratulŭ publicŭ cetitorŭ alŭ prețuitului ḑiarŭ ce-lŭ redigeațĭ va fi curiosŭ sĕ afle ce s'a mai întêmplatŭ dela scandalulŭ comisŭ de fisolgăbirĕulŭ substitutŭ alŭ cercului Șercaii Pánczél Zsigmond, publicatŭ deja în Nr. 150 alŭ „Gazetei Transilvaniei“. Tótă suflarea din comitatulŭ Făgărașului, care a auḑitŭ și cetitŭ despre cele întêmplate, avea curiositatea sĕ afle ce judecată se va aduce faimosului fisolgăbirĕu de cătră cei ce conducŭ destinele comitatului. Unii credeau, că ilŭ vorŭ suspinde, — alții că ilŭ vorŭ ridica din postulŭ de fisolgăbirĕu și ilŭ vorŭ pune érăși în postulŭ sĕu de vice-notarŭ alŭ II-lea, ér alții credeau că se va cocoloși tótă afacerea. Și unii și alții s'au înșelatŭ amarŭ în combinațiunile lorŭ. Lucrulŭ s'a întêmplatŭ cu totului totŭ contrarŭ spre mirarea tuturorŭ. Étă cum:

In 19 Iulie a. c. D-lŭ Vice-comite, la ordinulŭ mai înaltŭ, a eșitŭ la fața locului, pentru ca sĕ scontreze cassa — fiindcă se vorbea, că ar lipsi banĭ oficioșĭ. In ḑiua hotărîtă scontrândŭ d-lŭ vice-comite cassa Wertheimiană introdusă în comitate anume pentru siguranța banilorŭ oficioșĭ, în locŭ de a-o afla în regulă, conformŭ conspectelorŭ despre banii întrațĭ, află o sumuliță mare și lată de 11 florinĭ; — pe când după cele trei conspecte I, II și III, carĭ se află alăturate la protocolulŭ luatŭ de d-lŭ vice-comite, ar fi trebuitŭ sĕ fiă cu 371 fl. și 12 cr. mai multŭ, de unde urméză, că acéstă sumă nu neînsemnată apare ca și când ar fi defraudată. D-lŭ vice-comite surprinsŭ întrébă pe faimosulŭ fisolgăbirĕu substitutŭ, că unde suntŭ banii: numitulŭ fisolgabirĕu perplexŭ și zăpăcitŭ nu scia cum sĕ se scuse în grabă, îi veni însĕ nefericita ideiă și rĕspunse: Deórece cassa Wertheimiană este prea mică și siguranța banilorŭ este în pericolŭ, am aflatŭ cu cale a depune banii spre mai mare siguranță în Făgărașŭ. Intru câtŭ suntŭ convinsŭ, acei banĭ nu s'au depusŭ la nicĭ una din cele trei băncĭ care esistă în Făgărașŭ, ci o parte din ei s'ar fi depusŭ la „Homonai“ — ce felŭ de institutŭ nu sciu — ér cealaltă parte o ar fi băgat'o în nisce cărțĭ de lectură nelegate în carĭ se studiéză sĕrăcia. Firesce acéstă fasiune a fostŭ pentru d-lŭ vice-comite puținŭ dătătóre de mĕsură, fiindcă așa ceva nicĭ nu era de credutŭ, lucru principalŭ însĕ a fostŭ că banii lipseau.

Astfeliu d-lŭ vice-comite în sensulŭ legii a provocatŭ pe faimosulŭ fisolgăbirĕu Pánczél Zsigmond, care abia două lunĭ a domnitŭ în Șercaia, ca în terminŭ de 24 óre sĕ scótă banii de unde i-a depusŭ și sĕ-i pună la locŭ. Iute și degrabă a alergatŭ sĕrmanulŭ fisolgăbirĕu la Făgărașŭ, — dér banii ca în palmă. Abia a cincea ḑi a pututŭ d-lŭ vice-comite sĕ încaseze suma de 355 fl. dela parochulŭ reformatŭ în Făgărașŭ, tata sĕrmanului fisolgăbireu. Cu iuțéla fulgerului se lățise faima, că patria e mântuită, că banii suntŭ plătițĭ. Curiositatea crescea din ḑi în ḑi, că ce se va întêmpla mai departe. După o cugetare seriósă de 2 ḑile se nasce unŭ monstru. D-lŭ vice-comite împlinindu-șĭ datoria sa în urma ordinului mai înaltŭ, a făcutŭ despre cele aflate din cercetare următórele raporturĭ:

I.

Nr. 6317 alp. 1888.

Ilustrissime d-le comite supremŭ!

Referitorŭ la prea stimata provocare a Ilustrității Tale cu data 17 Iulie a. c. Nr. 310, am onóre cu totŭ respectulŭ a vĕ presenta protocolulŭ de investigațiune luatŭ erĭ în causa arătărei făcute contra fisolgăbireului substitutŭ din Șercaia Pánczél Zsigmond, despre manipularea incorectă a banilorŭ, dimpreună cu conspectulŭ I, II și III, cu acelŭ adausŭ, că pe respectivulŭ l'am îndrumatŭ aspru ca în terminŭ de 24 de óre sĕ aștérnă acele sume de banĭ carĭ se arată în conspecte.

Făgărașŭ, 20 Iulie 1888.

Grămoiu m. p.

II.

Nr. 6622 alp. 1888.

Ilustrissime d-le comite supremŭ!

Referitorŭ la stimatul ordinŭ alŭ Ilustrității Tale de datulŭ 21 Iulie a. c. Nr. 318, am onóre cu profundŭ respectŭ a raporta, că astăḑĭ am cercetatŭ din nou cu deamĕruntulŭ oficiulŭ pretorialŭ din Șercaia, éră protocolulŭ luatŭ despre resultatulŭ cercetării am onóre a-lŭ așterne Ilustrității Tale cu acea observare, că la susŭ numitulŭ oficiu în tóte direcțiunile nu am aflatŭ ordinea prescrisă, ci din contră s'a arĕtatŭ multă neregularitate.

Făgărașŭ, 30 Iulie 1887.

Grămoiu Daniel m. p.
vice-comite.

(Va urma.)

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Cântece poporale.

Culese de **Dionisiu Iuga.**

Fóia verde de susaiu
De-ar veni luna lui Maiu
Sĕ rĕsară pribonicu
Că m'a lăsatŭ ibovnicu,
Nu m'a lăsatŭ de urîtă
Ci m'a lasatŭ de pîrîtă.
M'au pîrîtŭ dușmanele
Că nu'sŭ mândre hainele.

*

Dragostile 'sŭ ale lumii
Dér le pórtă numai unii,
Cari'sŭ frumoșĭ ca păunii.

*

Dis'a maica cătră mine
Insóră-te, mĕi copile;
Nevestele dicŭ așa:
Băete, nu te'nsura,
Că eștĭ tinerŭ, te-i strica.

*

Audit'am și sciu bine
Că te lași mândr'o de mine,
Lasă-te cu Dumnedeu,
Că mie nu-mĭ pare rĕu,
Căcĭ ca tine găsescŭ eu.
Numai podulŭ de oiu trece
Și ca tine găsescŭ dece.
Nice puntea n'am trecutŭ
Și ca tine am găsitŭ
Mai de neamŭ și mai de viță
Nu ca tine-o rĕmășiță.

*

Harnică-i mândruța mea
Harnică-i, dracu s'o ia.
Ea 'ntr'o lună tórce-o lână
Și mâncă-unŭ sacŭ de făină
Și dece punțĭ de slănină.
Lunĭ caeru îlŭ făcea
Marțĭ în furcă ilŭ punea
Mercurĭ fusulŭ și 'lŭ prindea
Er Joile le cinstea,
Vinerile suntŭ legate
„N'oiu tórce sĕ-mĭ facŭ pĕcate!“
Sâmbăta când se scula
Ea la furcă alerga
Până 'n mână o lua
Eată popa că 'mĭ toca;
Ea la popa șĭ-alerga:
„Părinte sfinția ta
Mai mută Dumineca
C'am unŭ caerŭ de-a găta
S'unŭ bărbatŭ de-a peptena
Bată-lŭ Maica-precesta!“

*

Mărita-m'așŭ mărita
Pita n'o sciu frământa,
Ear de pită n'ar fi baiu
Der nu sciu face mălaiu,
Nicĭ de mălaiu n'ar fi hibă
De-așŭ sci face mămăligă.

*

Mĕi bădițŭ, bădițŭ Dumitre
Dorulŭ meu ajungă-mi-te
Séra desculțându-mi-te
Sĕ nu te poțĭ desculța
Pân' de trei orĭ vei ofta
Și sĕ nu te poțĭ descinge
Până nu-i începe a plânge.

*

Nu te uita leleo hei
La ciórecii mei că 'sŭ rĕi
C'a junitŭ tata cu ei
Șĭ-a junitŭ și frate-meu
Șĭ-acuma junescŭ și eu.

*

De dorulŭ Ionului
Purtaiu lemnulu Domnului
Șĭ'lŭ purtamŭ
Până 'lŭ uscamŭ,
Și 'lŭ puneamŭ la revenélă.
Dor se'ntórnă Ionŭ éră.

*

Nevasta care-i iubiață
Se scólă de diminéță
Și iese pe priscu afară,
Și 'șĭ chiamă găinile,
S'audă vecinile:
Piri-piri pirióră
Mami dragă rățișóră:
De-țĭ veni,
De nu-țĭ veni,
Datoria mĭ-am făcutŭ
Ibovnicumĭ-am vĕdutŭ.

*

Ce folosŭ mândro de tine:
Te gată maică-ta bine,
Mergĭ la jocŭ nu te ia nime:
Vii acasă supĕrată
Te pui ca sĕ ședĭ pe vatră,
De ciudă și de amarŭ
Țĭ-ai svêrlitŭ cătrința'n jarŭ
Ear șurțu și cismele
Unde zace cânele,
Năframa cu cincurii
Pe sub cloca cu puii
Peptariu ce'lŭ mătăsatŭ
Pe sub patŭ l'ai aruncatŭ.

*

Mândro ochișorii tĕi
Mĭ-au mâncatŭ bănuții mei,
Pentru ochișorii tĕi
Lăsai pe părinții mei,
Pentru a tale sprâncenele,
Lăsai surorile mele.

Literatură.

Aritmetica,

de

D-nulŭ V. Gr. Borgovanŭ.

Analisezŭ acéstă aritmetică, pentru că planulŭ, după care e întocmită, şi desvoltarea materiei, ce ţintesce la aceeaşi ideiă, presintă o minunată gradaţiă pedagogică, — lucru ce nu se vede la noi nu numai în spiritulŭ programei, dér nici în cărţile menite a o desvolta. Cursulŭ întregŭ e impărţitŭ în trei cărţi: fiă-care pentru doi ani de scólă. Cum se vede, e menitŭ pentru scólele primare cu şese clase.

Intâia carte de aritmetică pentru anulŭ I-iu şi alŭ II-lea e împărţită în două „trepte" (părţi.)

Partea I, pentru anulŭ ântêiu, tratéză despre numerele dela 1—20, cum urméză:

1. Figure numerali şi cifre, capitululŭ menitŭ pentru formarea ideilorŭ abstracte ale cantităţei relative dela 1—10 cu ajutorulŭ obiectelorŭ vĕdute, şi notarea lorŭ (cifrele). Aici d. autorŭ se servesce de puncte mari.

Aceste cunoscinţi fiindŭ urmarea, ori mai bine disŭ complectarea celorŭ dobêndite deja cu prilegiulŭ determinărei obiectelorŭ şi a fiinţelorŭ după numĕrŭ, tótă greutatea se reduce acum la conceptiunea numerelorŭ cu esemple — puncte — mai apróape de ideia abstractă şi cifrarea lorŭ. Ba decă înainte de puncte amŭ întrebuinţatŭ beţişóre, pietricele, grăunţe, apróape totulŭ se reduce la acéstă din urmă lucrare — cifrarea.

Primele lecţii de aritmetică cu obiecte vĕdute au o mare importanţă, căci punŭ în jocŭ facultatea de a se deosebi şi a asemĕna cantitativŭ, fără de care concepţiunea de numĕrŭ nu e cu putinţă.

In adevĕrŭ, concepţiunea unui numĕrŭ nu e desevîrşită de câtŭ când conţine ideile de adăugire şi micşorare, şi de formarea lui din altulŭ cu ajutorulŭ acestorŭ lucrări; cu alte cuvinte, când copilulŭ e în stare sĕ distingă diferenţa ce există între acelŭ numĕrŭ şi altele, — lucru uşorŭ cu obiecte vĕdute, pe cari le putemŭ înşira ast-felŭ, în câtŭ diferinţa sĕ sară şi în ochii celui cu mai puţină băgare de sémă.

Din acestŭ din urmă punctŭ de vedere privitŭ capitululŭ I, cum sunt grupate punctele, nu arată vĕditŭ diferinţa; dér, cum amŭ mai disŭ, ni-se póte respunde, că acestŭ capitolŭ e menitŭ numai pentru cifrarea numerelorŭ până la 10. Totuşi o observaţiune: cifrarea numerelorŭ de o-dată până la 10, înainte de concepţiunea complectă a tuturorŭ acestorŭ numere, dobândită treptatŭ numai prin descompunerea lorŭ, nu ni-se pare tocmai metodică; socotŭ că mai bine ar fi sĕ se învéţe cifrarea în mĕsura cu care se face descompunerea numerelorŭ în capitolulŭ următorŭ.

II. *Descompunerea numerelorŭ dela 1—10.* Acestŭ capitolŭ e menitŭ pentru concepţiunea complectă a acestorŭ numere. Pentru uşurinţa descompunerei d. autorŭ întrebuinţéză pe lângă *puncte negre* şi de cele *roşii*. Grupările suntŭ ingenióse; căci pentru acelaşŭ numĕrŭ punctele fiindŭ grupate în diferite chipuri, copiulŭ prin compararea lorŭ vede în diferinţă identitatea.

Descompunerea se face treptatŭ şi constă din adunare, scădere, înmulţire şi împărţire cu tóte numerele cari dau de resultatŭ în aceste operaţiuni numĕrulŭ la căre s'a ajunsŭ cu descompunerea; împărţirele însĕ îsŭ numai de cele fără restŭ.

Exerciţiile nu se mărginescŭ numai la aflarea *sumei, restului, productului* ori *câtului*, ci se întindŭ şi la aflarea unuia din termenii operaţiunilorŭ cu ajutorulŭ acestorŭ resultate şi a celor-lalţi termeni cunoscuţi.

Capitolulŭ alŭ III, pe lângă repetiţiunea celorŭ de până acuma, face cu ajutorulŭ liniilorŭ şi o ideă de *jumĕtate* şi *cuartŭ*.

Până aici numai cu obiecte vĕdute, încolo, pentru numerele dela 10—20, pe lângă descompunerea ca mai înainte cu deosebire în deci şi unităţi cu ajutorulŭ tablei punctuare, pentru fiăcare din aceste numere suntŭ mai multe probleme din viéţa practică, apoi şi cu numere abstracte. Treptatŭ cu deslegarea problemelorŭ din viéţa practică, aplicăndŭ principiulŭ concentraţiunei în învĕţămêntŭ face cunoscute lucruri, cari nu-şi potŭ găsi mai bunŭ locŭ decâtŭ în aritmetică, de pildă mĕsuri de timpŭ, preţŭ, lungime etc., cari nu numai că facŭ cu putinţă deslegarea problemelorŭ, prin cari se urmăresce la începutŭ nu atâta învĕţarea calculului pe câtŭ exercitarea judecăţii, dér îi şi folosescŭ copilului în viéţa de afară din scólă. Acéstă secţiune se sfîrşesce cu unŭ capitolŭ privitorŭ la repetiţiunea celorŭ de până aici, unde pe lângă că se desvóltă înmulţirea din adunare şi împărţirea din scădere. se pomenesce şi de treime şi cincime din lucruri, de cari dilnicŭ se face usŭ.

Atâta pentru anulŭ întâiu.

Partea a II-a, pentru anulŭ alŭ II-lea de scólă, cuprinde operaţiunile fundamentale cu grupe singuratice de numeri în mĕsura şi ordinea următóre:

Numeraţiunea vorbită şi scrisă, în susŭ şi în josŭ (prin adăugire şi scădere) cu obiecte vĕdute (puncte), până la 100, în loculŭ dintâiu dela 1—30, apoi dela 1—40—50—60—70—80—90—100, cele patru operaţiuni cu exemple din viéţa practică, odată — în mĕsura în care se înaintéză cu numeraţiunea, aplicându-se treptatŭ — treptatŭ cu acestŭ prilegiu principiulŭ concentraţiunei, adunarea, scăderea şi înmulţirea cu numere însoţite şi de doimi, treimi, pătrimi, cincimi, şesimi şi decimi din diferite unităţi de mĕsură, dér astfelŭ întrebuinţate aceste fracţiuni, încâtŭ calcululŭ se póte face uşorŭ (celŭ mintalŭ cu aceste fracţiuni).

Tótă partea e împărţită în 13 deprinderi, şi numai dela a 9-a deprindere (cap. III repetiţiune) d. autorŭ definesce operaţiunile, dér aşa de pe scurtŭ, încâtŭ se póte dice că numai le numesce, tocmai câte trebue după cerinţele metodice.

Atâta cuprinde întâia carte.

(Va urma).

Cursŭ musicalŭ.

La despărţĕmentulŭ de musică alŭ Academiei reg. ung. de musică teatrală se vorŭ înfiinţa cu începutulŭ anului scol. 1888/89 a. c. în dilele prime ale lunei Septemvre clase pregătitóre la specialităţile principale pentru piano, violină şi cello. Acestea stau sub conducerea D-lorŭ profesori Stefanŭ Thoman (piano), Eldering Braun (violină) şi Eduard Rose (cello) şi anume la instrucţiunea în Pianŭ se cere unŭ cursŭ de 2 ani, ér în violoncello cu câte 3 ani.

Elevii claselorŭ pregătitóre primescŭ instrucţiuni şi în elementele teoriei musicale.

Condiţiunile de primire suntŭ următórele: a) In clasele pregătitóre de piano: cunoscinţa şi dominarea scalelorŭ din Dur & Moll, mai departe atâta pregătire, câtă póte sĕ se presupună după esecutarea lui Köhler (opŭ 242) Bichlo (opŭ 66), Duvenoy (opŭ 120) şi a greutăţilorŭ advenient in cele 50 de studii ale lui Bertini.

b) In scólele pregătitóre pentru violină şi cello se primescŭ toţi aceia, cari s'au ocupatŭ încâtva cu aceste instrumente.

Elevii, cari se insinuă spre primire au sĕ plătéscă odată pentru totdeuna o taxă de primire de fl. 5., o taxă de înscriere anuală de 1 fl. şi didactru anu lŭ de fl. 50. Acesta din urmă are a se plăti în 2 rate egale şi adecă în diua primirii şi ér în 1 Februarie.

Orele de instrucţiă se vorŭ statori luându-se în considerare orele de învĕţămêntŭ dela scólele medii.

Informaţiuni mai deapróape dă direcţiunea Academiei de musică şi teatru (Budapesta, strada Andrássy Nr. 67).

Deficitulŭ recoltelorŭ în Europa.

„Journal d'agriculture pratique" publică sub reservă următórele cu privire la situaţiunea producţiunei din anulŭ acesta:

„Francia nu va fi singură, care în anulŭ acesta va recurge pe o scară întinsă la importaţiune.

Decă trebue sĕ credemŭ diarului „Mercuriale des Hales et marchés", Belgia, Olanda, Germania, Elveţia şi Italia vorŭ avé de asemenea deficite de acoperitŭ, fără a socoti pe Englitera, care îşi aduce de obiceiu din afară o mare parte din subsistenţa sa.

Trebuinţele presupuse ale acestorŭ diferite ţĕri se vorŭ ridica la unŭ totalŭ de 100 milióne hectolitri; cifră, care represintă abia escedentele disponibile ale Americei, Indiilorŭ, Australiei, Rusiei, Ungariei, Turciei şi regiunilorŭ Dunărene. *In aceste condiţiuni ridicarea preţurilorŭ pe tóte pieţile va fi inevitabilă.*"

Asupra acestora atragemŭ atenţiunea agricultorilorŭ români şi mai alesŭ a acelora, cari stau în fruntrea poporului nostru, căci e de prevĕdutŭ, că sub ast-felu de împrejurări dróia speculanţilorŭ de totŭ feliulŭ, dér mai alesŭ Evreii, vorŭ nisui sĕ cumpere bucatele dela poporŭ cu preţuri de nimica pentru a le vinde apoi scumpŭ.

Mulţămită publică. Apelŭ.

Şomcuta-mare, 2 Aug. 1888.

Pentru biblioteca poporală dela scóla confes. română de aici am primitŭ dela On. D-nŭ Ioane *Gheţie*, prof. gimnas., următórele opuri: 1) „Insemnătatea sciinţelorŭ naturale," disertaţiune de Dr. A. P. Alexi. 2) „Unŭ cuvêntŭ," de Menenius Agrippa. 3) „Viéţa lui Vladŭ Ţepeşŭ" şi „Mircea Vodă celŭ bĕtrânŭ", de Dem. Bolintineanŭ. 4) „Economia câmpului," de George Popŭ de Basesci. 5) „Biografia S. Ioanŭ Chrisostomŭ," de G. Paşca. 6) „Viéţa după mórte," de Ioanŭ P. Papiu. 7) „Invĕţătorulŭ şi poporulŭ" de At. Marianŭ Marienescu. 8) „Compendiu de istoria naturală" de Simeonŭ Mihali. 9) Prima adunare poporală ţinută în Cernăuţi în Iuniu 1870. 10) „Preparaţiunea trupurilorŭ morţilorŭ pentru înmormêntare," de Iustinŭ Popfiu. 11) „De ratione depingendi rite quaslibet vocies articulatas," auctore Mariano Sunii. 12) „Havi füzetek," de Dvorzsák János, fasc. 1—4 pe anulŭ 1883. 13) „Miért szeretem én a katolikus Egyházat." 14) „Figyelŏ," irodalom törteneti közlöny, de Abafi Lajos, IX şi X Köt. 2 és 5 füzet. 15) „Das leben aus dem Glauben."

Esprimândŭ mulţămita nóstră onoratului d-nŭ donatorŭ, rogŭ deodată şi pe alţii din inteliginţa nóstră română sĕ ne întindă mâna de ajutorŭ, asigurândŭ pe ori cine, că numai prin înfiinţarea de biblioteci poporale, baremi în unele centre, putemŭ spera lăţirea şi uşurarea modului de cetire între poporulŭ nostru, ceea ce e indispensabilŭ pentru noi. Ofertele suntŭ a se adresa subscrisului in Şomcuta-mare (Nagy Somkut).

Eliŭ Popŭ.
învĕţ. şi bibliot.

Concertŭ.

Aflămŭ că distinsa cântăréţă d-na *Irena de Vladaia* va mai da unŭ concertŭ Sâmbăta viitóre în sala otelului Nr. 1. Atragemŭ atenţiunea iubitorilorŭ de musică!

SCIRI TELEGRAFICE.

Budapesta, 9 Augustŭ. Bilanţulŭ pe cuartalulŭ alŭ doilea alŭ contabilităţii statului este cu 23¼ milióne mai favorabilŭ faţă de celŭ din anulŭ trecutŭ.

Berlinŭ, 9 Augustŭ. „National-zeitung" află, că în urma întrevederii împĕraţilorŭ se asigură ca absolutŭ eschisă ori ce intervenire cu armele din partea Rusiei în Bulgaria.

Parisŭ, 9 Augustŭ. La înmormêntarea lui Endes, tumultele iscate întrecură ori ce temeri. Lucrulŭ ajunse la vĕrsare de sânge. Se întêmplară două ciocniri între lucrătorĭ şi poliţiă, ajutată de miliţiă. *Inăuntrulŭ cimitirului permise poliţia sĕ se desfăşure stegulŭ roşu.* Au fostŭ 50 răniţi şi 25 arestaţi.

Petersburgŭ, 9 Augustŭ. „Journalŭ de St. Petersburg" constată în consonanţă cu foile din Berlinŭ cu privire la însemnătatea politică a călĕtoriei împĕratului, că întrevederea împĕraţilorŭ are unŭ resultatŭ cu totulŭ pacînicŭ.

DIVERSE.

Testamentulŭ unui Filandesŭ. Suntŭ fórte mulţi ómeni în lume, cărora dracŭlŭ li-a luatŭ averea şi i-a făcutŭ calici, dér ca cineva de bunăvoiă şi intenţionatŭ se-şi dăruiéscă averea sa dracului, — acésta până acuma nu s'a mai pomenitŭ. Póte chiar celŭ d'întâiu, care a făcut'o acésta a fostŭ unŭ ţĕranŭ bogatŭ din Finlanda, care murise în una din sĕptĕmânile trecute. Când eredii desfăcură testamentulŭ lăsatŭ în urma lui, spre marea lorŭ surprindere vĕdură, că tótă averea este testată dracului. De sine se'nţelege, rudeniile reposatului n'au fostŭ mulţămite cu acestŭ testamentŭ şi au protestatŭ. — Casulŭ acesta le causéză acum multă batere de capŭ juristilorŭ finlandesi.

Unŭ primarŭ alŭ Sarmisegetusei. In şedinţa dela 1 Augustŭ a societăţii istorice şi de antichităţi din comitatulŭ Hunedórei, conferenţiarulŭ Kiraly Pal a vorbitŭ despre „primarulŭ de odinióră alŭ Sarmisegetusei, Pius Aelius Theimes." Abia s'a aflatŭ în marele imperiu romanŭ unŭ individŭ privatŭ, în urma căruia şi despre care sĕ ne fi rĕmasŭ atâtea petrii cu inscripţiuni, câte au rĕmasŭ despre primarulŭ din vorbă. Elŭ a ridicatŭ acelŭ altarŭ în onórea deului patriei, a căruia tablă cu inscripţiune forméză astădi o podóbă deosebită în museulŭ unguresců. Cu privire la originea lui Pius Aelius Theimes, conferenţiarulŭ susţine mai departe, că deşi prenumele lui suntŭ romane, elŭ însĕ n'a fostŭ Romanŭ, ci numele Theimes arată, că ar fi fostŭ semitŭ, a fostŭ de origine din Palmira séu din Arabia, ceea ce o arată nu numai numele lui, ci şi numele deilorŭ patriei. Probabilŭ că parte ca neguţătorŭ, parte ca întreprindĕtorŭ s'a străplântatŭ în imperiulŭ romanŭ unde a dobênditŭ dreptulŭ de cetăţenŭ. — A rĕmasŭ însĕ credinciosŭ străbunilorŭ şi deilor sĕi, cărora li-a ridicat templu. Ajungêndŭ la bogăţiă şi totdeodată la vadă mare, a fostŭ de mai multeori alesŭ primarŭ alŭ Sarmisegetusei, ceea ce nu era unŭ oficiu aşa de bagatelŭ, căci din când în când chiar şi unii împĕraţi romani au purtatŭ funcţiunea de primarŭ. Nevasta lui Pius Aelius, după cum se pare din nume, asemenea a fostŭ din Orientŭ: fiiulŭ sĕu s'a numitŭ Aelius, fiicele însĕ au avutŭ nume orientale. Acestŭ bravŭ bărbatŭ, care şi pentru sĕraci a fostŭ unŭ mare binefăcĕtorŭ. a reposatŭ cam la anulŭ 193 după Christosŭ în etate de 38 ani.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 7 Augustŭ st. n. 1888

Bancnote românesci	Cump.	8.70	Vĕnd.	8.74
Argintŭ românescu .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'ori . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcesci . . .	„	11.20	„	11.24
Imperiali	„	10.20	„	10.24
Galbini	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusesci . . .	„	117.—	„	118
Discontulŭ	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Augustŭ st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.45
Renta de hârtiă 5%	91.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.
Bonuri rurale ungare	105.10
Bonuri cu clasa de sortare	105.10
Bonuri rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.80
Bonuri cu cl. de sortare	104.80
Bonuri rurale transilvane	104.40
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	125.—
Renta de hârtiă austriacă	81.80
Renta de argintŭ austriacă	82.65
Renta de aurŭ austriacă	111.30
Losuri din 1860	138.60
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	866.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	308.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr . .	315.10
Galbeni împĕrătesci	5.81
Napoleon-d'ori	9.78
Mărci 100 împ. germane	60.32½
Londra 10 Livres sterlinge	123.55

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nru 8375—1888.

PUBLICAŢIUNE.

Pe temeiulŭ înaltei decisiunī şi aprobărī a ministeriului de interne din 11 Iulie a. c. Nru 43106 se va vinde pe cale de ofertu, mai multŭ oferentului, pe lângă ulteriora aprobare din partea representanţei comunale, móra orăşenéscă de măcinatŭ din uliţa de laturī în presentulŭ ei stadiu dimpreună cu dreptulŭ folosirei de apă precum şi pămêntulŭ aflătorŭ lângă acéstă móră în o suprafaţă de 292 metri □.

Pertractarea de oferte se va ţinea în *23 Augustŭ a. c. după prândŭ la 3 ore* în biroulŭ oficiolatului orăşenescŭ economicŭ, unde se potŭ vedea în decursulŭ órelorŭ oficióse şi condiţiunile de vên¢are.

La acéstă pertractare au locŭ două modalităţī de oferare şi anume o oferare pentru realitatea de păn'acum a mórei dimpreună cu dreptulŭ folosirei apei şi altă oferare pentru aceste amintite dimpreună cu pămêntulŭ publicŭ în estindere de 292 metri □.

Ofertele, provĕdute cu unŭ timbru de 50 cr. şi cu unŭ vadiu de 10% din suma oferată, au ca sĕ conţină dechiaraţiunea, că oferentului 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte şi vên¢are şi că se supune lorŭ. Aceste oferte au ca sĕ se aştérnă până la 12 ore înainte de prân¢ŭ a susnumitei ¢ile economului orăşenescŭ E. Hintz.

Braşovŭ, 4 Augustŭ 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

19 M 2—1

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţī ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ¢iarulŭ nostru până acuma.

„Administraţiunea Gaz. Trans."

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ accelerată Nr. 302: 5 óre 37 minute dimineţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amé¢ī.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amé¢ī
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amé¢ī.
Trenulŭ accelerată Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rêşnovŭ-Zernescī-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amé¢ī
b) „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amé¢ī.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêşnovŭ-Zêrnescī-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amé¢ī.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovu.